

Вінницький національний технічний університет
Факультет будівництва, теплоенергетики та газопостачання
Кафедра МБЦО

Магістерська кваліфікаційна робота на тему:
**ДОСЛІДЖЕННЯ ІНСТРУМЕНТІВ
СТРАХОВОГО РИНКУ ЯК ЗАСОБІВ
ПОКРИТТЯ РИЗИКІВ ІНВЕСТИЦІЙНО-
БУДІВЕЛЬНИХ ПРОЕКТІВ**

Виконала: студентка групи МОБ-14м

Гоцуляк М.О.

Керівник: д.т.н., професор кафедри МБЦО

Сердюк В.Р.

Вінниця 2015

Метою роботи є: дослідження основних тенденцій, проблем розвитку будівельної галузі в Україні на сучасному етапі та висунення пропозицій та рекомендацій для покращення та збільшення кількості страхування будівельних об'єктів, напрямків скорочення термінів реалізації інвестиційно-будівельних проектів та мінімізацію ризиків на будівництві.

Для досягнення поставленої мети, необхідно розв'язати такі задачі:

- Провести аналіз страхового портфелю ПрАТ СК “Уніка”;
- Проаналізувати основні фінансово-економічні показники діяльності ПрАТ СК “Уніка”;
- Оцінити систему стратегічного планування та управління;
- Оцінити ефективність системи менеджменту;
- Обґрунтувати доцільність зниження тарифної ставки страхування будівельно-монтажних ризиків;
- Розробити бізнес-пропозицію розвитку страхування будівельних ризиків на ПрАТ СК “Уніка”;
- Розробити напрямки скорочення термінів реалізації інвестиційно-будівельних проектів та мінімізації ризиків на будівництві.

- **Об’єкт дослідження** - ПрАТ СК “Уніка”, яка здійснює більше 90 видів страхової діяльності, в число яких входить страхування будівельно-монтажних ризиків.
- **Предмет дослідження** – аналіз інструментів страхового ринку та джерел покриття ризиків інвестиційно-будівельних проектів.
- **Наукова новизна одержаних результатів.**
 - 1) Вперше розроблено специфічні фактори реалізації інвестиційних проектів будівельної галузі.
 - 2) Подальшого розвитку та доповнення отримала класифікація О.Л. Устенко.
 - 3) Розроблена класифікація ризиків, пов’язаних з будівництвом.

Станом на 1 квітня 2015 в Україні зареєстровано 385 страхових компаній, з них:

- 55 страхування життя
- 330 – інше страхування.

Класифікація ризиків:

- промислові
- екологічні
- технічні
- комерційні
- фінансові
- інвестиційні
- кредитні
- підприємницькі
- страхові
- політичні.

Страховий ринок, ризики, інвестиційно-будівельні проекти

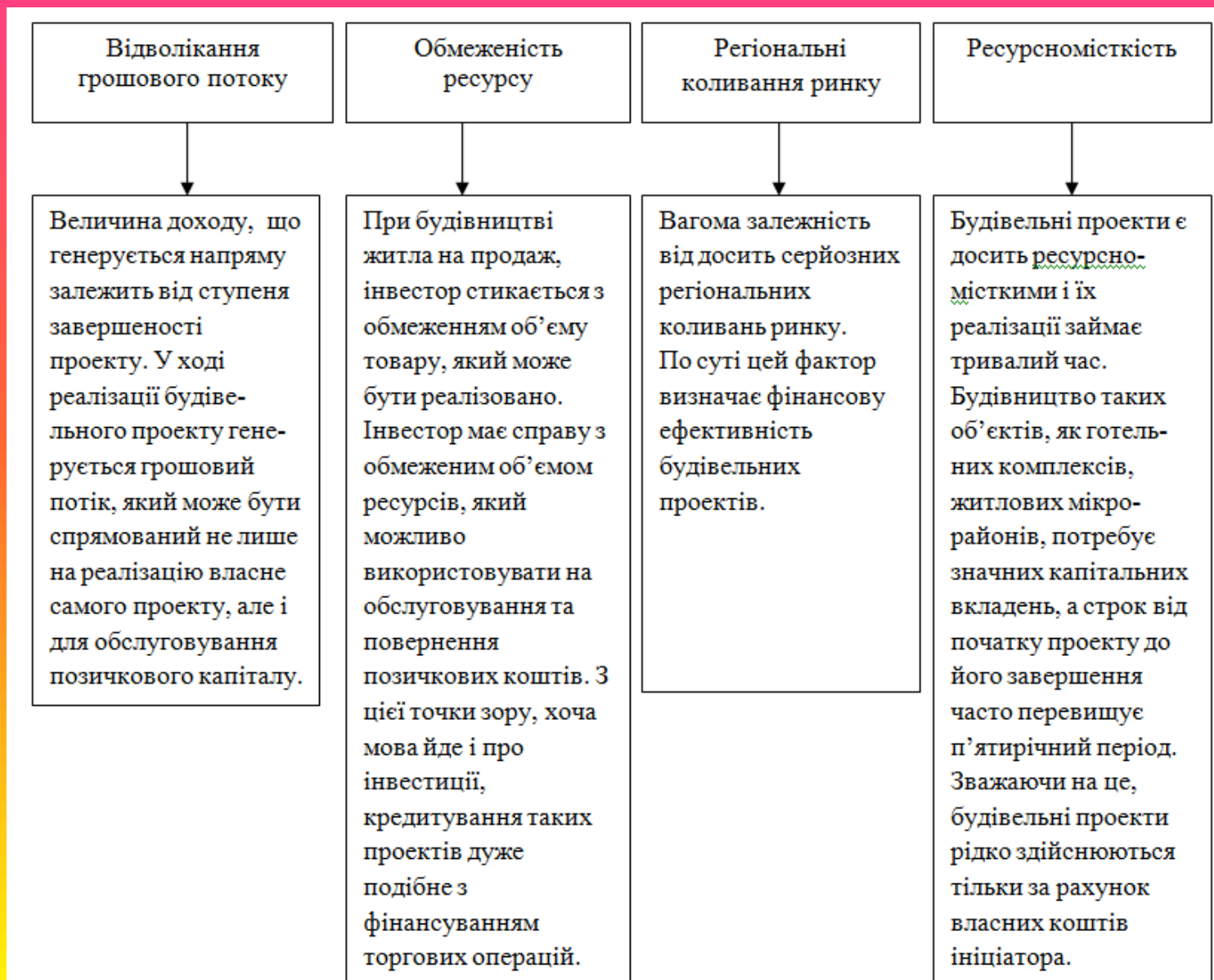
У міжнародній практиці існує 2 види страхування, пов'язаних з будівництвом:

- 1) Страхування будівельного підприємця від усіх ризиків – CAR;
- 2) Страхування всіх монтажних ризиків – EAR.

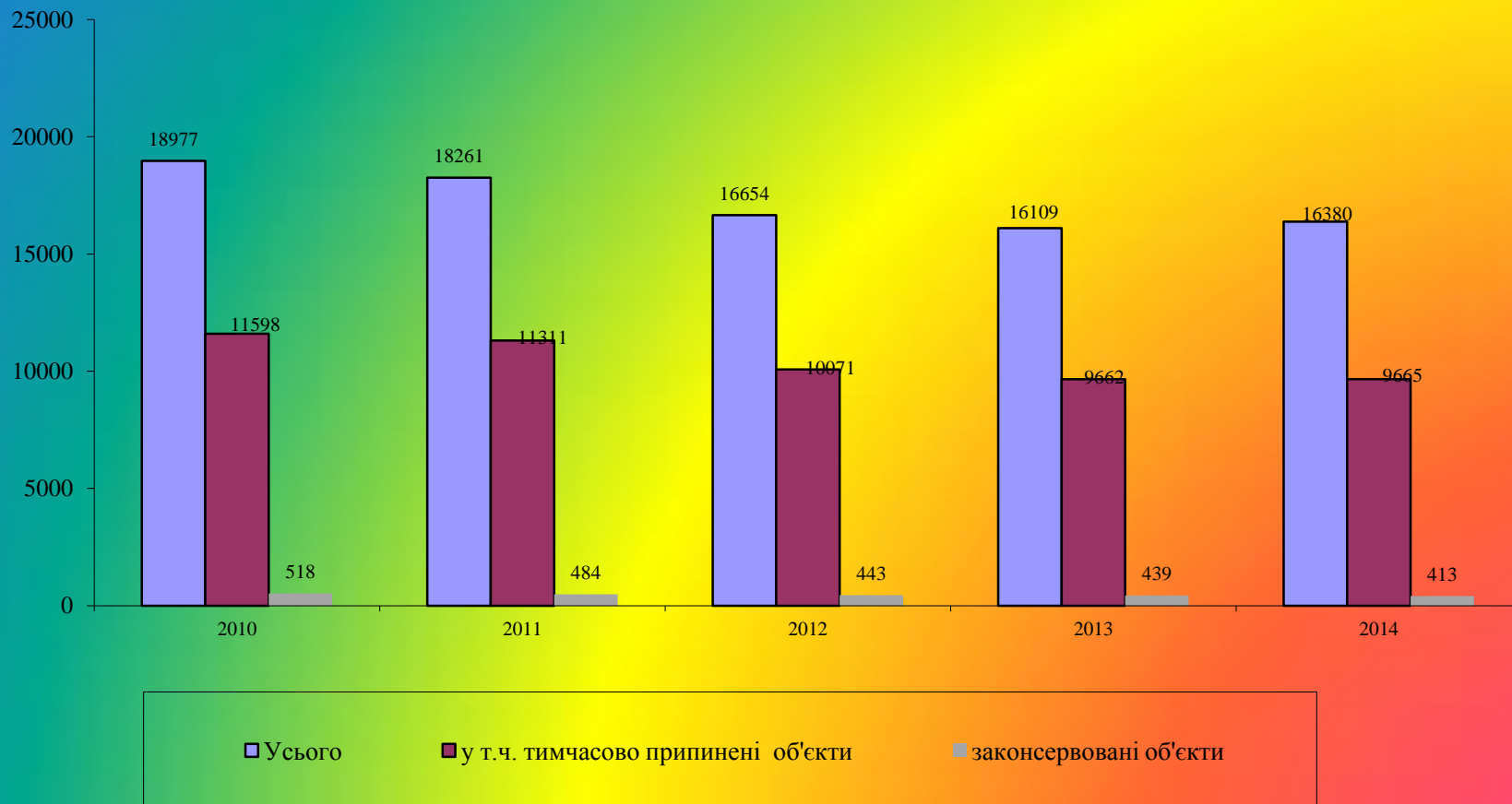
Види страхування на ПрАТ СК “Уніка”:

- Автострахування;
- Страхування майна;
- Страхування життя;
- Страхування екологічних ризиків;
- Особисте страхування;
- Медичне страхування.

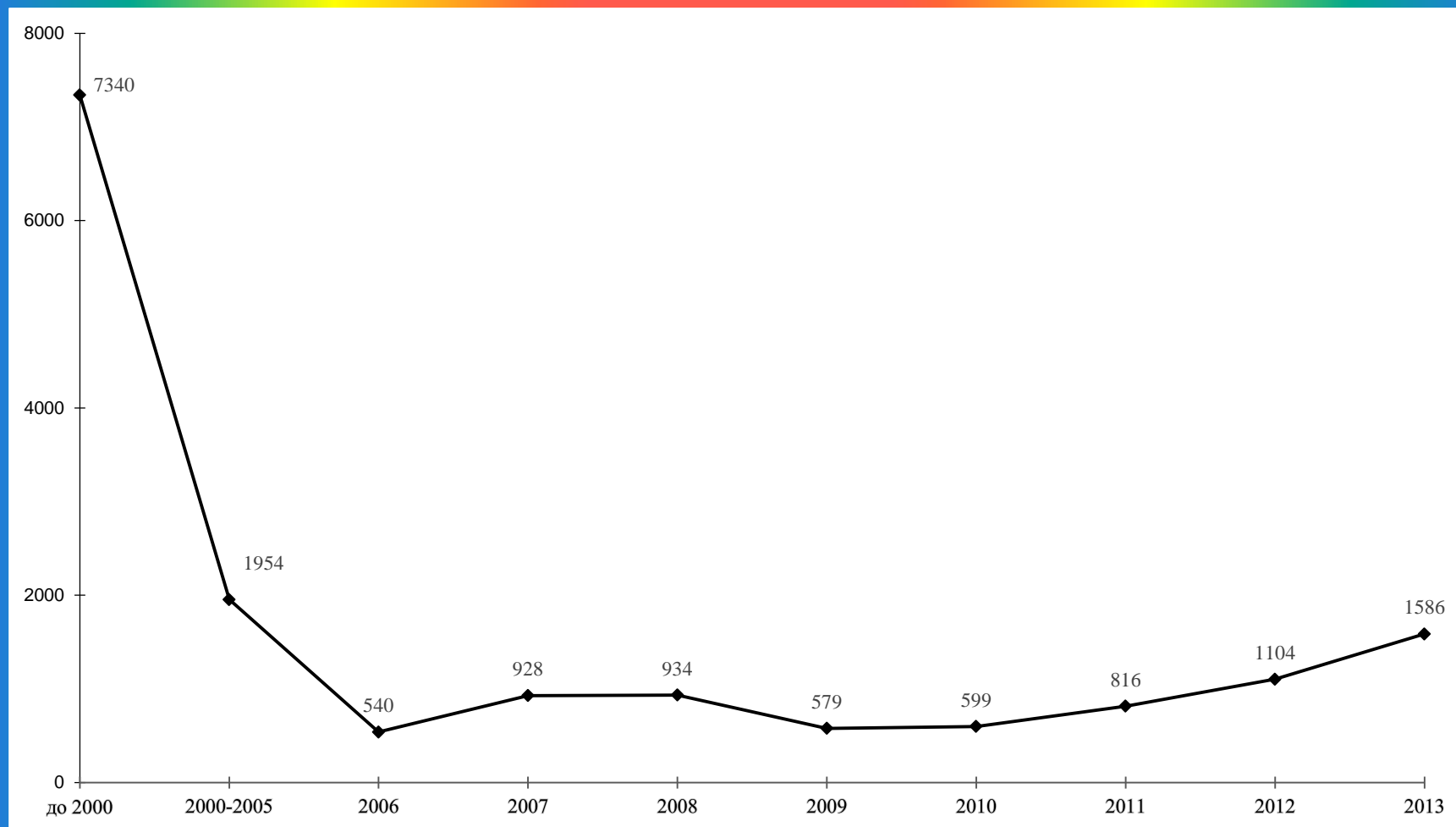
Специфічні фактори

Кількість будівель та споруд незавершеного будівництва на 1 січня 2014 року (одиниць)

Кількість незавершених будівель та споруд станом на 1 січня 2014 року, згрупованих за роками початку будівництва, (одиниць)

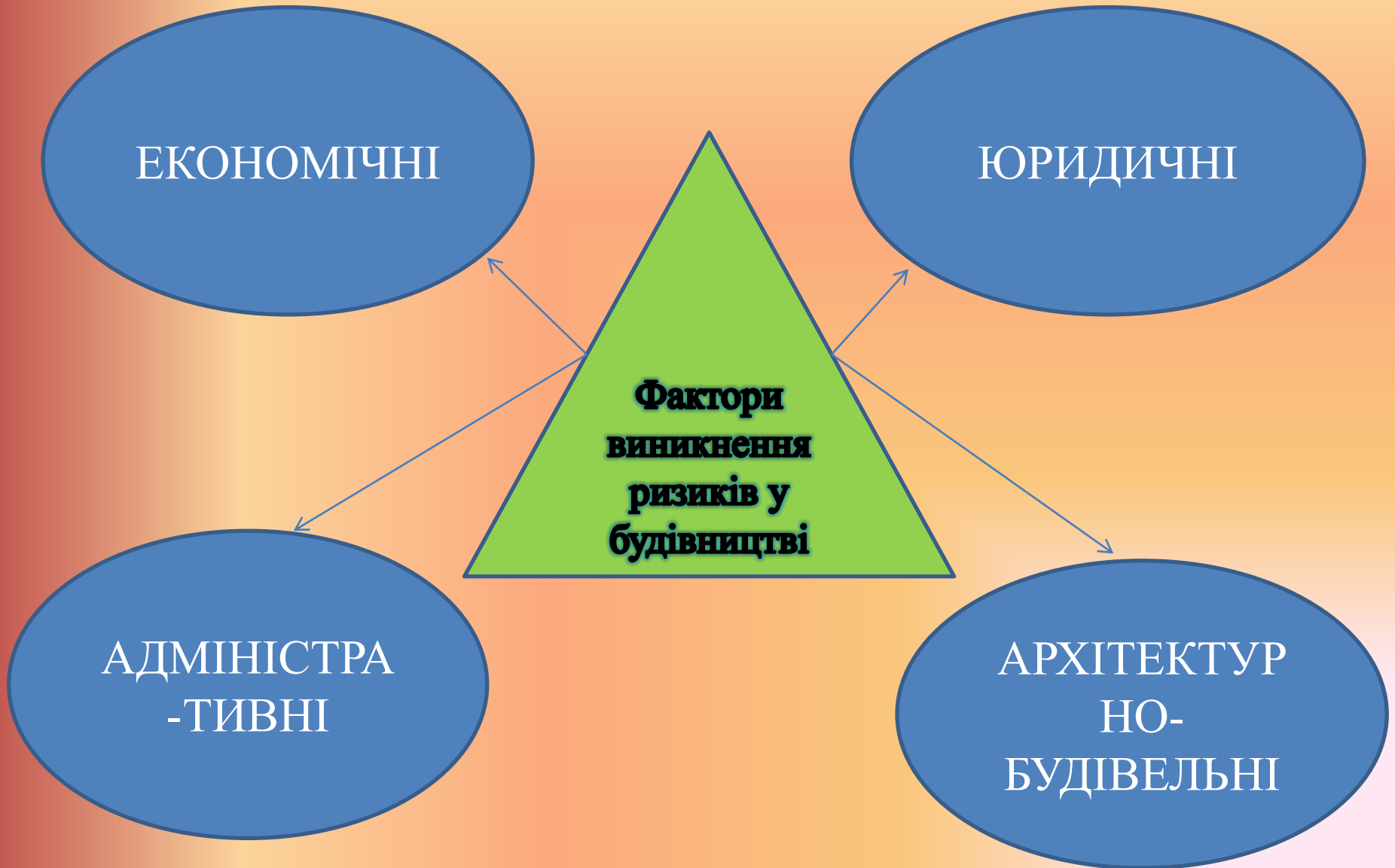

Розподіл будівель та споруд незавершеного будівництва за станом будівництва за регіонами на кінець 2014 року (лідери та аутсайдери)

	Усього, одиниць	У тому числі будівництво яких					
		здійснювалось		тимчасово припинено		законсервовано	
		одиниць	у % до загальної кількості в регіоні	одиниць	у % до загальної кількості в регіоні	одиниць	у % до загальної кількості в регіоні
Лідери							
області							
Донецька	1268	350	27,6	905	71,4	13	1,0
Харківська	951	337	35,4	562	59,1	52	5,5
Львівська	934	448	48,0	438	46,9	48	5,1
Автономна Республіка Крим	909	111	12,2	777	85,5	21	2,3
Житомирська	870	120	13,8	747	85,9	3	0,3
Хмельницька	839	418	49,8	411	49,0	10	1,2
Івано-Франківська	802	499	62,2	269	33,6	34	4,2
Аутсайдери							
області							
Херсонська	416	156	37,5	255	61,3	5	1,2
Вінницька	385	109	28,3	242	62,9	34	8,8
Миколаївська	363	197	54,3	150	41,3	16	4,4
Чернівецька	352	170	48,3	181	51,4	1	0,3
Закарпатська	350	145	41,4	205	58,6	–	–
Кіровоградська	344	45	13,1	299	86,9	–	–
Рівненська	298	193	64,8	100	33,5	5	1,7
Севастополь	289	81	28,0	208	72,0	–	–

Слайд 8

Фактори виникнення ризиків

ЕКОНОМІЧНІ

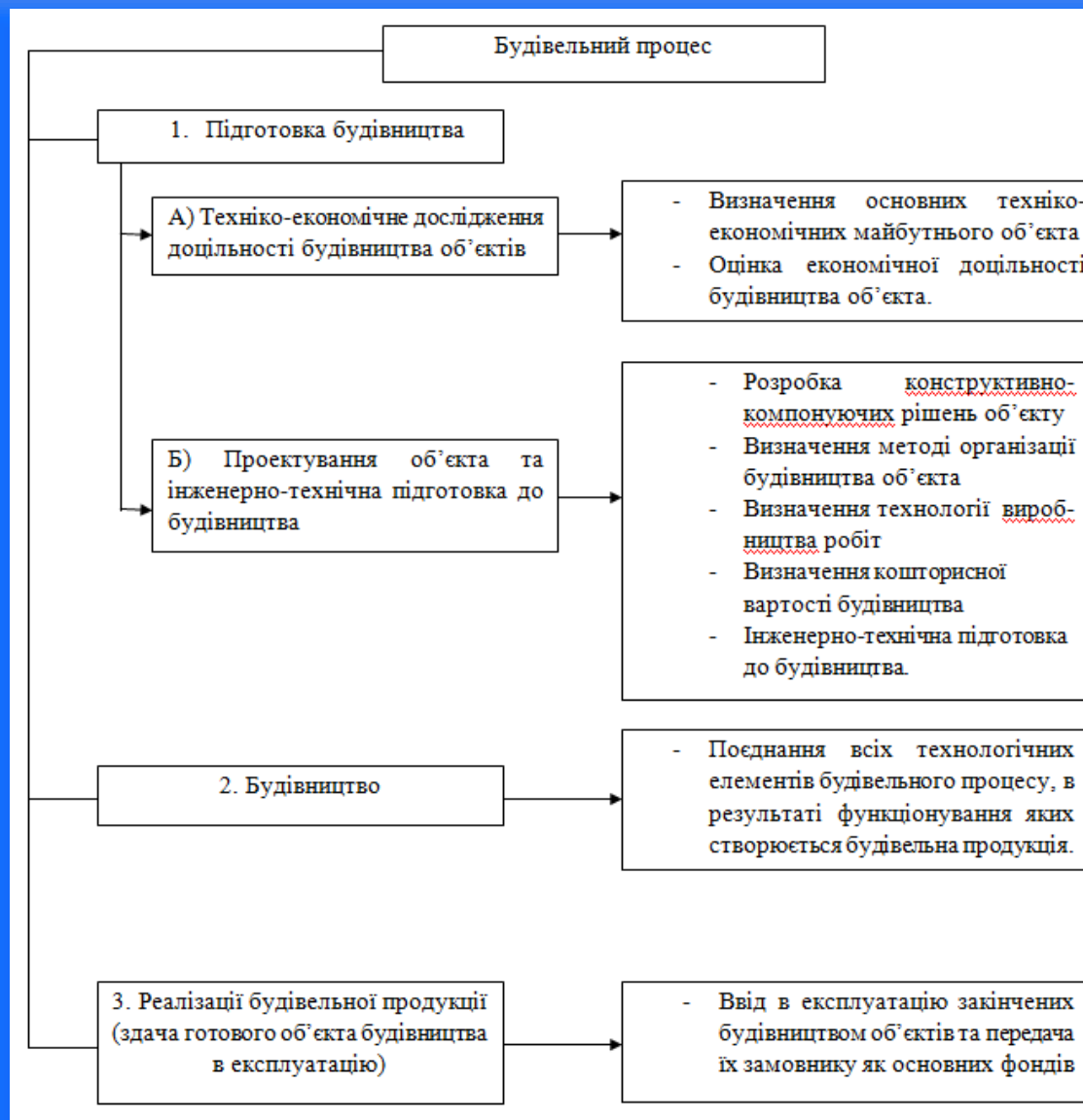
ЮРИДИЧНІ

**Фактори
виникнення
ризиків у
будівництві**

АДМІНІСТРА
-ТИВНІ

АРХІТЕКТУР
НО-
БУДІВЕЛЬНІ

Основні етапи будівельного процесу

Правове регулювання забезпечення громадян житлом у будинках ЖБК проводилось низкою нормативно-правових актів колишнього СРСР та УРСР:

До таких актів слід віднести:

- Основи житлового законодавства Союзу РСР та союзних республік;**
- Житловий кодекс УРСР;**
- Постанову Ради Міністрів СРСР від 19 серпня 1982 р. “Про житлово - будівельну кооперацію”;**
- Постанову Ради Міністрів УРСР від 28 жовтня 1982р. “Про житлово - будівельну кооперацію”;**
- “Типовий статут житлово - будівельного кооперативу”, затверджений постановою Ради Міністрів УРСР від 30 квітня 1985 р.**

Структура страхових премій та виплат станом на 2012-2014 роки

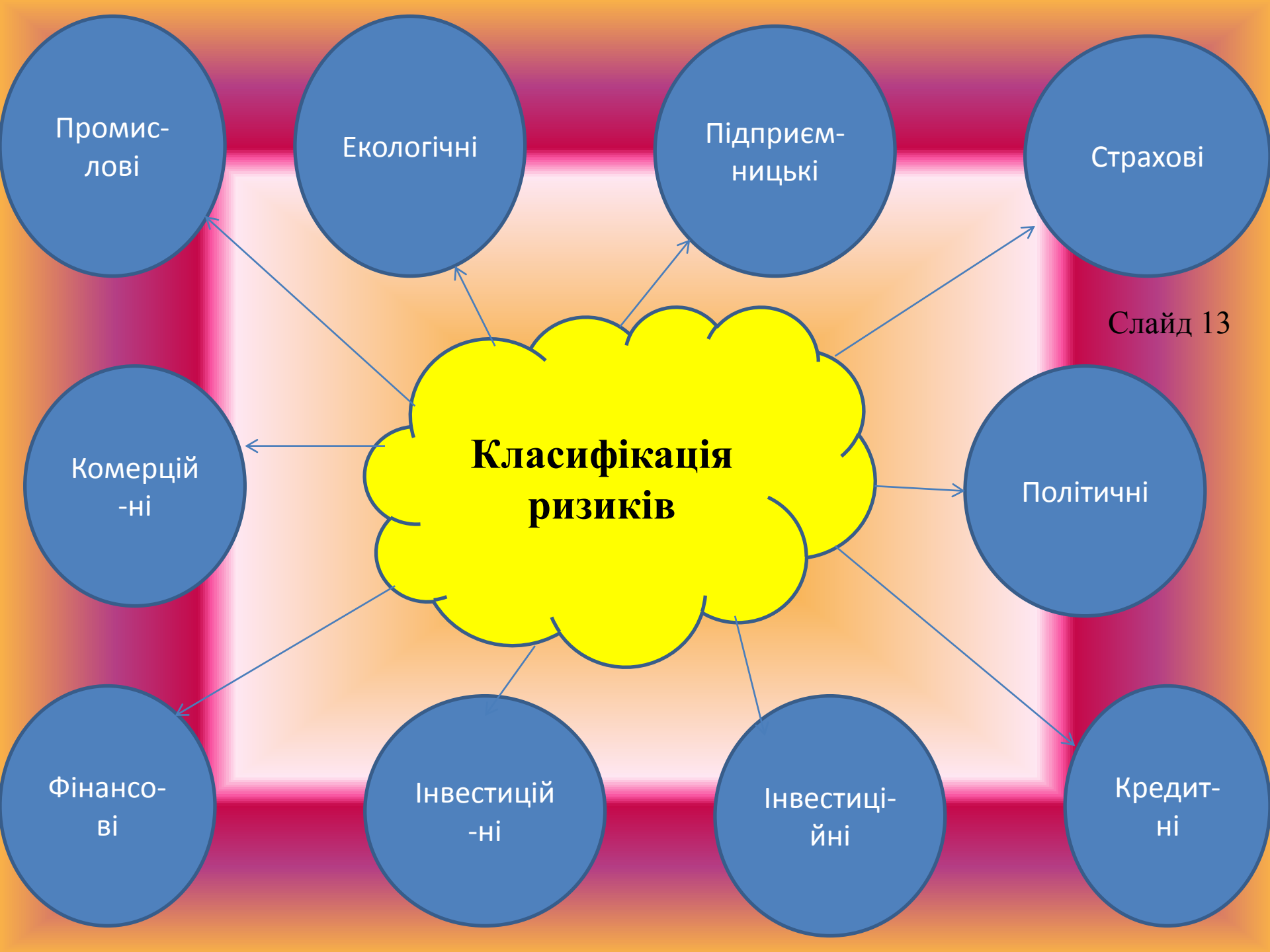

Показники	Структура страхових премій, %					Структура страхових виплат, %				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Добровільне страхування	86	86,5	90,3	92,5	93,2	83,1	73,3	77	79	82
Добровільне особисте страхування	8	7,7	7,6	7,1	6,2	35,7	24,9	27	31	33
У тому числі страхування життя	1	0,4	0,5	0,4	0,6	2,3	2,3	1	3	5
Добровільне майнове страхування	61	69,2	71	73	72	28,9	34	40	42	41
Добровільне страхування відповідальності	16	9,2	11,2	12,3	12,1	16,2	12,1	10	12	11
Обов'язкове страхування, у тому числі	14	14,5	9,7	10,2	9,9	16,9	26,7	23	25	24
Недержавне обов'язкове страхування	7	7,8	8,5	9,1	8,9	-	-	12	16	14
Державне обов'язкове страхування	7	6,7	1,2	1,8	1,6	-	-	10	15	13
Усього	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Динаміка кількості страхових компаній в Україні

Роки	Загальна кількість страхових компаній	в тому числі	
		компанії з ризикових видів страхування	компанії зі страхування життя
2001	328	309	19
2002	338	316	22
2003	367	337	30
2004	387	342	45
2005	398	348	50
2006	441	356	55
2007	446	381	65
2008	469	397	72
2009	450	378	72
2010	456	389	67
2011	442	378	64
2012	414	352	62
2013	407	345	62
2014	382	325	57
1 кв. 2015	385	330	55

Промис-
лові

Екологічні

Підприєм-
ницькі

Страхові

Слайд 13

Комерцій-
ні

**Класифікація
ризиків**

Політичні

Фінансо-
ві

Інвестицій-
ні

Інвестиці-
йні

Кредит-
ні

Удосконалена класифікація ризиків за певними ознаками

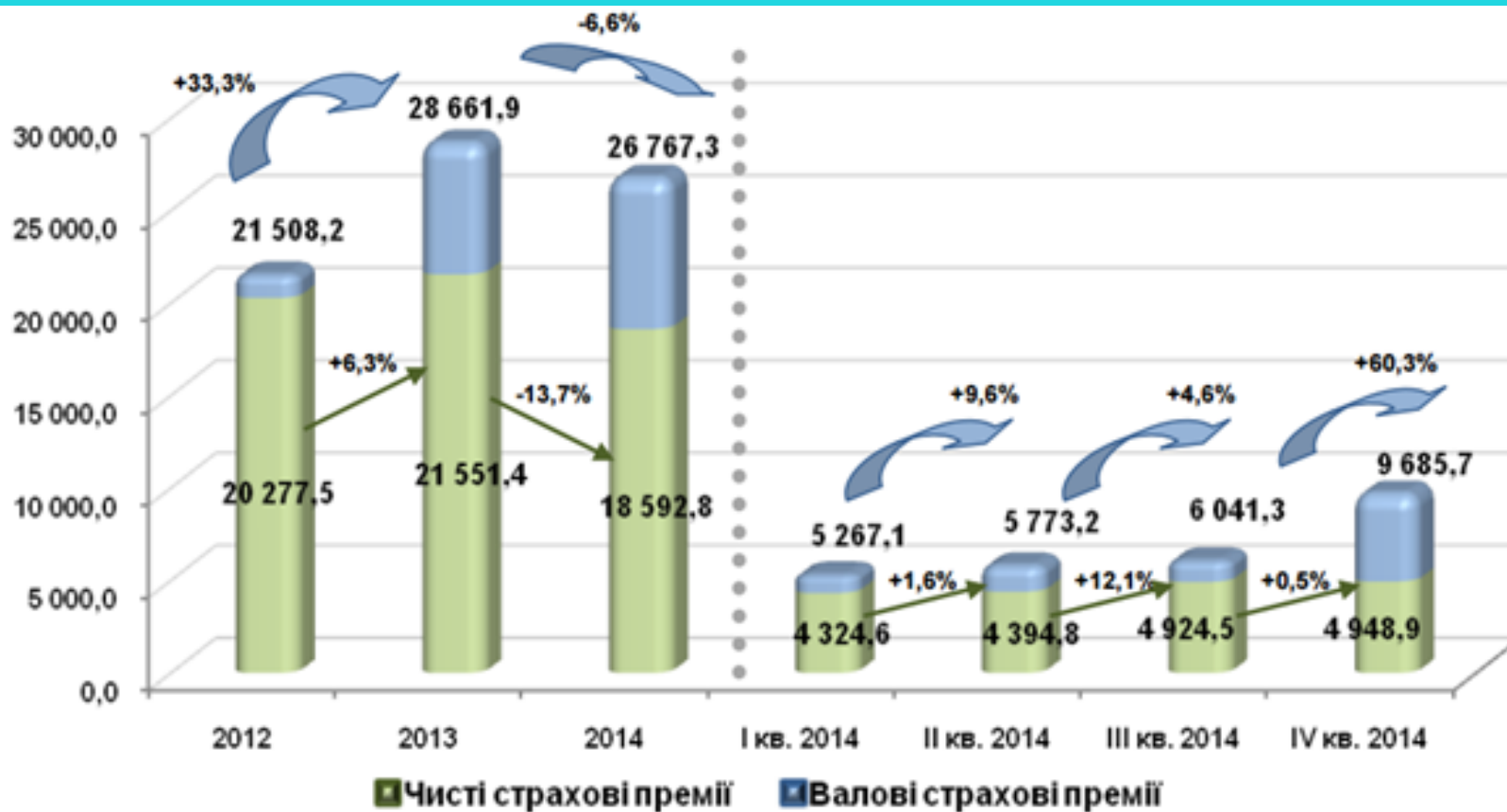
№	Класифікаційна ознака	Види ризиків
1).	Зв'язок з підприємницькою діяльністю	Підприємницькі Непідприємницькі
2).	Рівень виникнення	Фірмовий Галузевий Міжгалузевий Регіональні Державний Глобальний
3).	Сфера походження	Соціально-політичні Адміністративно-законодавчі Виробничі Комерційні Фінансові Природно-екологічні Демографічні Геополітичні Інноваційні Страхові
4).	Причини виникнення	Невизначеності майбутнього Браку інформації Суб'єктивного впливу
5).	Ступінь обґрунтованості прийняття ризику	Обґрунтовані Частково обґрунтовані
6).	Ступінь системності	Авантюрні Системні Несистемні
7).	Ступінь припустимості	Мінімальні Підвищені Критичні Катастрофічні
8).	Реалізація ризиків	Реалізовані Нереалізовані
9).	Адекватність часу прийняття рішення про реагування на реалізацію ризиків	Попереджувальні Поточні Запізнілі
10).	Група, що аналізує ризик і приймає рішення про поведінку в разі його реалізації	Індивідуального рішення Колективного рішення
11).	Можливість прогнозування	Прогнозовані Непрогнозовані

№	Класифікаційна ознака	Види ризиків
12).	Ступінь впливу на діяльність	Спекулятивні Чисті
13).	Залежно від етапу вирішення проблеми	На етапі прийняття рішення На етапі реалізації рішення
14).	Можливість страхування	Страхуються Не страхуються
15).	Тривалість впливу	Довгострокові Короткострокові
16).	Тип обліку	Внутрішні Зовнішні
17).	Вид небезпеки	Антропогенні Природні Змішані
18).	Вид втрат	Фінансові Втрати часу Спеціальні
19).	Об'єкт виникнення	Ризики окремої операції Ризики окремого напрямку діяльності Ризики фірми в цілому

Страхування будівельних ризиків

- 1) Страхування будівельного підприємця від усіх ризиків -страхування **CAR**
(Contractor's All Risks);
- 2) Страхування всіх монтажних ризиків –
страхування EAR
(Engineering All Risk).

Динаміка страхових премій на ПрАТ СК “Уніка” за 2012 – 2014 рр.

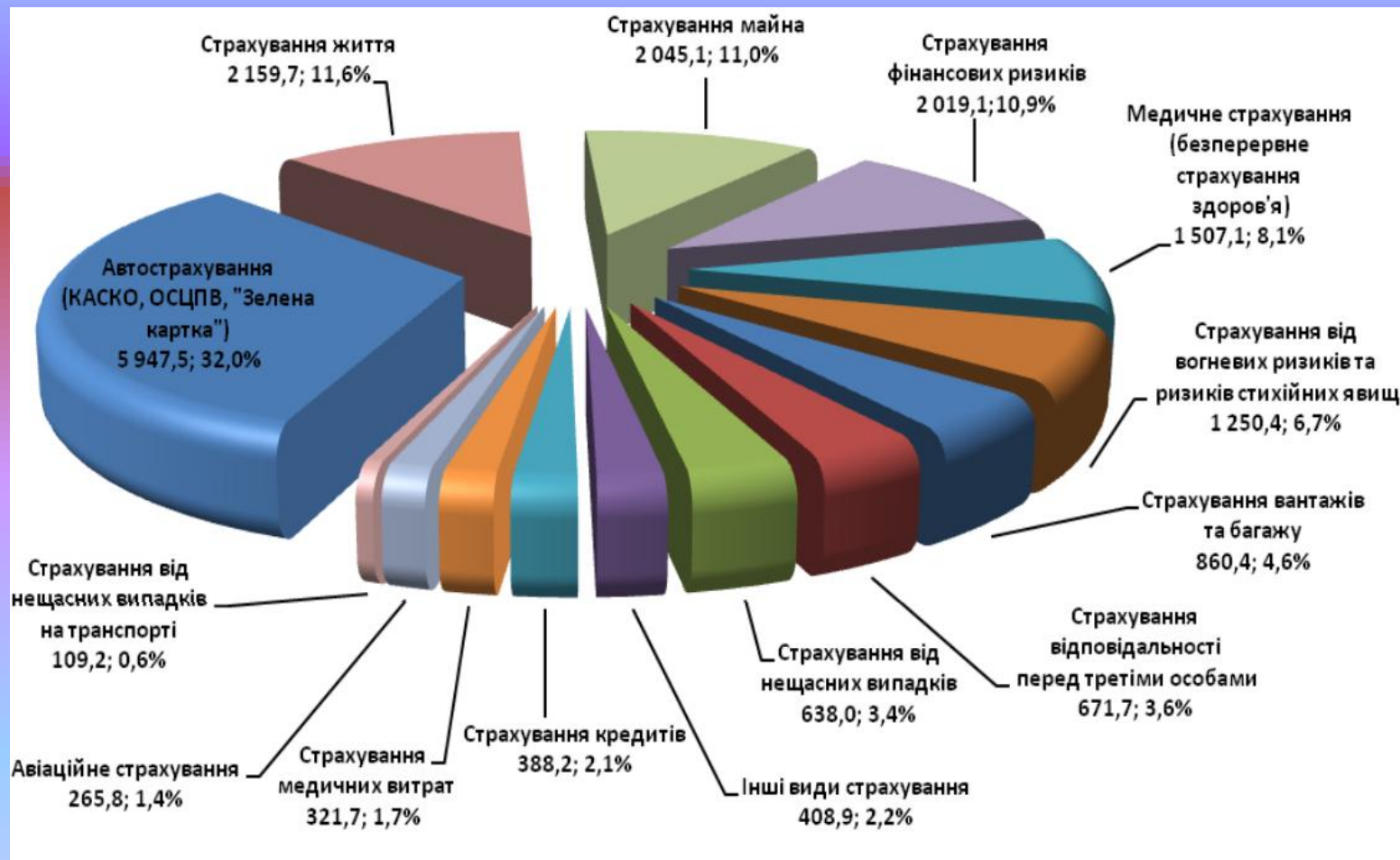
Структура чистих страхових премій на ПрАТ СК Уніка (2013-2014 рр.)

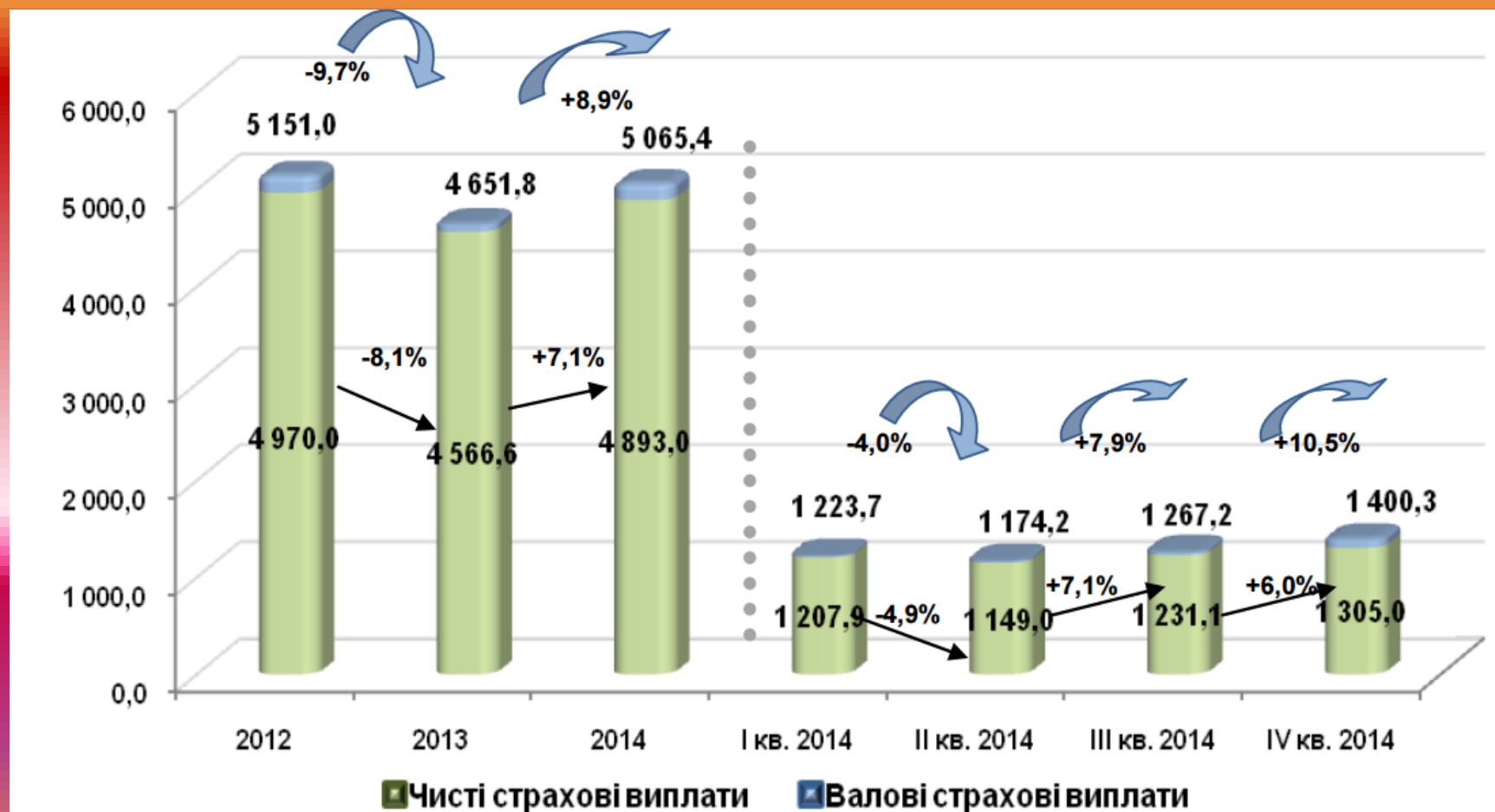
Структура валових страхових премій на ПрАТ СК Уніка (2013-2014 рр.)

Структура чистих страхових премій за видами страхування станом на 31.12.2014 на ПрАТ СК “Уніка” (млн. грн.)

Динаміка страхових виплат на ПрАТ СК “Уніка” за 2012 – 2014 рр.

Структура чистих страхових виплат на ПрАТ СК Уніка (2013-2014 рр.)

Структура валових страхових виплат на ПрАТ СК Уніка (2013-2014 рр.)

Структура чистих страхових виплат за видами страхування станом на 31.12.2014 на ПрАТ СК "Уніка"

<u>Сильні сторони</u>	<u>Слабкі сторони</u>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Достатньо велика вартість активів для українського ринку; 2. Відома торгівельна марка; 3. Високий рівень ділової репутації обумовлений значними страховими виплатами в минулих періодах; 4. Велика мережа філій і представництв; 5. Кваліфікований персонал; 6. Наявність великих і дрібних клієнтів (збалансований страховий портфель) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Темпи зростання активів перевищують темпи зростання обсягів реалізації страхових продуктів; 2. Велика дебіторська заборгованість; 3. Великі поточні зобов'язання; 4. Незбалансовані грошові активи з поточними зобов'язаннями (дефіцит покриття); 5. Невиконання нормативу платоспроможності Недостатній інвестиційний дохід Отримання чистого збитку і зменшення власного капіталу.
<u>Можливості</u>	<u>Загрози</u>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Можливості впровадження нових видів страхування; 2. Приєднання (поглинання) більш дрібних компаній; 3. Покращення інвестиційної політики 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Збільшення рівня конкуренції в галузі; 2. Подальше погіршення фінансового стану; 3. Застосування санкцій з боку органів нагляду за невиконання нормативу платоспроможності; 4. Поглинання з боку більш капіталізованих (можливо іноземних) страхових компаній; 5. Можливість суттєвих виплат за укладеними договорами перестрахування.

<u>Політичні:</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. політична стабільність в країні; 2. динамізм законодавчої бази; 3. державне регулювання фінансового ринку; 4. військові дії в країні.
<u>Економічні:</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. рівень розвитку страхового ринку та економіки в цілому; 2. платоспроможність клієнтів.
<u>Суспільні:</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. культура та традиції страхування; 2. кваліфікація персоналу в страховій галузі.
<u>Технологічні:</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. рівень поширення Інтернету та використання інформаційних технологій.

PEST - аналіз зовнішнього середовища

ПрАТ Страхова компанія «Уніка»

Шляхи вдосконалення
використання інструментів
страхового ринку

Напрямки скорочення
термінів реалізації
інвестиційно-будівельних
проектів та мінімізації
ризиків на будівництві

Рекомендації
на
макрорівні

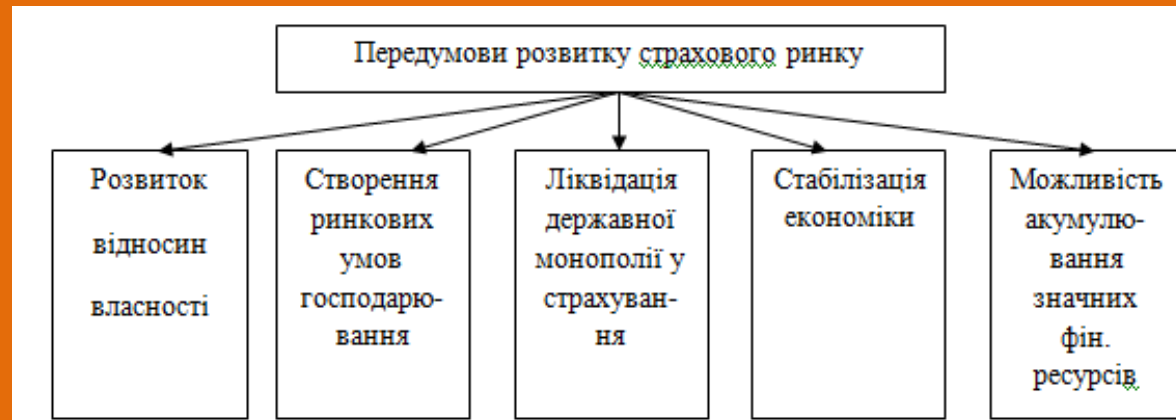
Захист прав інтересів
інвесторів житлового
будівництва

Слайд 24

Передумови розвитку страхового ринку

Слайд 26

Етапи реалізації інвестиційного проекту

1. Виникнення інвестиційного задуму;
2. Наявність можливості фінансування;
3. Бізнес-планування;
4. Організація управління інвестиційним проектом;
5. Інжиніринг;
6. Постачання устаткування і матеріалів;
7. Будівництво;
8. Експлуатація;
9. Реалізація.

Етапи реалізації інвестиційного проекту

Інтегральні показники

Показник	Значення
Ставка дисконтування	15,00%
Період окупності	7 місяців
Період окупності з дисконтом	7 місяців
Середня норма рентабельності	433,59%
Чистий приведений дохід	163311
Індекс прибутковості	4,05
Внутрішня норма рентабельності	2646,00%
Модифікована внутрішня норма рентабельності	360,41%
Тривалість	0,66 років

План реалізації проекту із залучення нових клієнтів до ПрАТ Страхова компанія «Уніка»

№ п/п	Робота	01.04	02.04	02.04-07.04	07.04-08.04	09.04-15.04
1	Обґрунтування доцільності реалізації такого проекту перед керівництвом філії					
2	Прийняття рішення про реалізацію такого проекту					
3	Переговори із 5 ВНЗ, що проводять підготовку фахівців економічного спрямування					
4	Підготовка до презентації компанії, виготовлення роздаткових матеріалів					
5	Проведення презентації					

ДЯКУЮ ЗА
УВАГУ!

